

**Informes
en profunditat**

34

Copyright: Els drets d'autoria

Índex

- 01** Introducció
- 02** Els drets de Propietat Intel·lectual: Patents, Marques, Drets d'autoria, Dissenys registrats i Informació confidencial
- 03** El *Copyright*. Els drets d'autoria
- 04** La protecció del programari com a Propietat Intel·lectual
- 05** Breu diccionari conceptual de Propietat Intel·lectual
- 06** Més informació

01. Introducció

Internet i les noves tecnologies han dinamitzat enormement la problemàtica dels drets d'autoria i han rellançat una temàtica d'interès vital per a una part important de les persones emprenedores.

En aquest informe aclarirem alguns conceptes sobre els drets d'autoria i la propietat intel·lectual en general, fent especial referència a la normativa vinculada, als sistemes de protecció dels programes informàtics i recollint la terminologia que s'utilitza en aquest àmbit en un breu diccionari conceptual sobre la matèria.

02. Els drets de Propietat Intel·lectual: Patents, Marques, Drets d'autoria, Dissenys registrats i Informació confidencial.

Sovint, en parlar de propietat intel·lectual, es fa referència a la propietat intel·lectual pròpiament dita –la que es protegeix mitjançant els drets d'autoria-, però també a la propietat industrial que es protegeix a través de patents, marques, dissenys i d'altres elements de protecció afins. Però uns i altres presenten notables diferències.

La protecció dels drets de propietat industrial fa referència a les invencions –patents-, als dissenys industrials, als signes distintius de productes i serveis –marques- i d'altres que l'ordenament jurídic protegeix específicament mitjançant una diversitat de normes que podeu consultar a la web de l'Oficina Española de Patentes y Marcas.

Els drets de propietat intel·lectual són aquells drets que l'ordenament jurídic atorga a una persona física o jurídica pel fet de ser l'autora d'una obra literària, artística o d'investigació (científica), i que confereixen a aquesta persona la titularitat exclusiva sobre la seva creació, així com la capacitat exclusiva de decidir com ha de ser divulgada, difosa o explotada la seva obra creativa. Aquests drets són l'objecte del present informe.

03. El *Copyright*: Els drets d'autoria

La protecció dels drets de propietat intel·lectual és independent del seu registre. El registre és un mitjà de prova vàlid davant conflictes derivats de l'autoria d'una obra.

La legislació espanyola atorga els drets de propietat intel·lectual a la persona autora pel sol fet de la creació d'una obra literària, artística o d'investigació. La protecció dels drets de propietat intel·lectual, doncs, és independent de qualsevol registre que es faci. Pel sol fet creatiu, la persona autora ja és el titular dels drets morals i econòmics inherents a la propietat intel·lectual.

El registre d'una obra, però, és un mitjà de prova vàlid per acreditar qui és la persona autora de l'obra inscrita i a qui corresponen els drets d'explotació econòmica de la mateixa. El registre també serveix per a fer publicitat d'aquesta autoria, en tant que qualsevol persona pot consultar els llibres del registre per informar-se de les obres inscrites, de les persones autores i dels titulars dels drets.

La persona autora de qualsevol classe d'obra, ja sigui creada per ella mateixa o per un tercer aliè que en cedeix els drets en la manera establerta per la legislació o que en disposi per haver encarregat l'obra objecte de protecció, ostentarà els drets de propietat intel·lectual següents:

- Drets morals, com la capacitat de decidir si l'obra ha de ser o no divulgada, l'exigència de respecte a la integritat de l'obra, etc.
- Drets patrimonials, que són aquells drets que permeten a la persona autora una remuneració equitativa per l'ús que d'altres persones facin de les seves obres i que alhora contenen:
 - > Drets d'explotació, reproducció, distribució, comunicació pública i transformació i,
 - > Drets de remuneració per l'ús de l'obra per part de terceres persones.

Els drets morals són irrenunciables per part de la persona autora mentre que els drets patrimonials poden ser transmesos a terceres persones.

L'ordenament jurídic espanyol fixa limitacions al dret d'autoria. Pot utilitzar-se l'obra protegida, amb les apreciacions que fixa la legislació vigent de propietat intel·lectual, per:

- Fer-ne reproduccions provisionals i còpia privada.
- Utilitzar-la en forma de cita i il·lustració amb finalitats educatives.
- Fer treballs i articles sobre temes d'actualitat.
- Efectuar tots els actes que siguin necessaris per a l'accés al contingut d'una base de dades i la seva normal utilització per la persona usuària de la mateixa.
- Reproduir obres que continguin informacions d'actualitat.
- Reproduir obres ubicades permanentment en espais públics (parcs, carrers, places, etc.).
- Reproduir i prestar lliurement l'obra a determinades institucions, com ara les biblioteques, fonoteques, hemeroteques i establiments de similars característiques.
- Executar obres musicals en actes oficials i cerimònies religioses que siguin d'entrada gratuïta.
- Parodiar l'obra divulgada.
- Exercici de la tutela del dret d'accés a la cultura un cop la persona autora de la mateixa hagi mort.
- Els drets d'autoria són considerats béns mobles i, per tant, es poden cedir, donar, vendre, heretar, etc., i poden ser considerats com a actius pel que fa al seu valor mobiliari.

04. La protecció del programari com a Propietat Intel·lectual

L'ordenament jurídic espanyol manté que el *software* és propietat intel·lectual subjecte a drets d'autoria, tal i com s'especifica a l'article 10 de la Llei de Propietat Intel·lectual vigent.

El títol VII de la llei està íntegrament dedicat a la protecció dels programes d'ordinador que defineix a l'article 96 com “*toda secuencia de instrucciones o indicaciones destinadas a ser utilizadas, directa o indirectamente, en un sistema informático para realizar una función o una tarea o para obtener un resultado determinado, cualquiera sea su expresión y fijación*”, així com “*su documentación preparatoria. La documentación técnica y los manuales de uso de un programa gozarán de la misma protección que este Título dispensa a los programas de ordenador*”.

A més, això no treu que la persona propietària d'un *software* pugui demanar una patent sobre la màquina que fa servir el *software* que li permetrà utilitzar-lo en exclusiva durant un període de temps determinat.

Els drets d'autoria sobre un programari impedeixen que tercers persones copiïn l'obra protegida, però no que una tercera persona aconsegueixi un resultat idèntic o “substancialment similar” d'una manera independent (podent-t'ho provar) i el comercialitzi.

La protecció d'un programari mitjançant una patent és molt més costosa que la protecció de la propietat intel·lectual. Una patent europea, per posar un exemple, costa uns 10.000 euros.

A més, una patent espanyola dura fins a vint anys, amb quotes de renovació que es paguen anualment des del cinquè any a partir de la data de sol·licitud de la mateixa. Mentre que la protecció dels drets d'autoria dura tota la vida de la persona autora i els setanta anys posteriors a la seva defunció (temps en què els drets són ostentats per les persones hereves) o els setanta anys posteriors a l'1 de gener següent a la data de la publicació de l'obra (en cas que els drets d'autoria corresponguin a una empresa).

05. Breu diccionari conceptual de Propietat Intel·lectual

Copyright: símbol que té per objecte informar de qui és la persona titular o cessionària en exclusiva del dret d'explotació sobre una obra. A continuació de la persona titular cal indicar el lloc i la data de divulgació de l'obra. Per fer servir aquest símbol no cal fer cap gestió administrativa i qui el posa ho fa sota la seva responsabilitat.

Copyleft: terme creat per la Free Software Foundation (<http://www.gnu.org/>) per a designar el sistema de "drets d'autoria" utilitzat pel projecte GNU de *software* lliure. El *Copyleft* indica que no es restringeix la còpia ni l'ús de l'obra sinó que es permet sense reserves de cap mena i s'obliga que els documents i programes derivats d'una obra amb *copyleft* siguin d'ús lliure sense reserves de cap mena. Des de fa uns anys, aquest sistema de drets d'autoria s'ha ampliat a qualsevol forma de creació a través de Creative Commons (<http://cat.creativecommons.org/>).

Dipòsit legal: instrument per tenir coneixement de la producció impresa d'un país i mantenir un fons nacional de les obres impreses i gravades. Consisteix en una obligació imposada als impressors i productors de dipositar un determinat nombre d'exemplars en favor de l'Administració.

Entitats de gestió: associacions sense afany de lucre que gestionen drets d'explotació de la propietat intel·lectual en nom dels seus titulars. Les persones autores poden adreçar-s'hi per tal que s'encarreguin de gestionar els seus drets. Actualment el Ministeri de Cultura ha autoritzat vuit entitats de gestió: SGAE (Societat General d'Autors i Editors), CEDRE (Centre Espanyol de Drets Reprogràfics), VEGAP (Visual Entitat de Gestió d'Artistes Plàstics), DAMA (Drets d'Autor de Mitjans Audiovisuals), AIE (Artistes Intèrprets o Executants, societat de gestió d'Espanya), AISGE (Artistes Intèrprets, Societat de Gestió), AGEDI (Associació de Gestió de Drets Intel·lectuals) i EGEDA (Entitat de Gestió de Drets de productors Audiovisuals).

I.S.B.N. (International Standard Book Number): codi numèric internacional que les persones que editen poden fer constar en els llibres i opuscles i que té com a finalitat simplificar les operacions estadístiques i comercials entre llibreries i editorials.

Registre de la Propietat Intel·lectual: instrument de protecció de les persones autores i titulars de drets que té caràcter voluntari.

06. Més informació

- Registre de la Propietat Intel·lectual:
<http://www.mcu.es/propiedadInt/CE/RegistroPropiedad/RegistroPropiedad.html>
- Registre de Creative Commons:
<http://cat.creativecommons.org>

Elaborat per l'Equip de Barcelonanetactiva a partir de les següents fonts d'informació:

- *Reial Decret Legislatiu 1/1996, de 12 d'abril, pel qual s'aprova el text refós de la Llei de Propietat Intel·lectual, regularitzant, aclarint i harmonitzant les disposicions legals vigents sobre la matèria:*
<http://www.mcu.es/propiedadInt/index.html>
- Viquipèdia. "Drets d'autor":
http://ca.wikipedia.org/wiki/Drets_d%27autor
- Free Software Foundation. "¿Qué es el copyleft?":
<http://www.gnu.org/copyleft/copyleft.es.html>
- Softcatalà. "Llicència de documentació lliure de GNU":
<http://www.softcatala.org>
- Viquipèdia. "Copyleft":
<http://ca.wikipedia.org/wiki/Copyleft>

© Barcelona Activa SAU SPM, 1998-2011 - Darrera actualització: 27/02/2011

Tot i que s'ha extremat en tot el possible la cura a assegurar l'exactitud i fidelitat d'aquesta informació i de les dades contingudes, Barcelona Activa SAU SPM no pot acceptar cap responsabilitat legal per les conseqüències que es puguin derivar d'accions empreses com resultat de les conclusions que es puguin extreure d'aquest informe.